

Johannes 5: 1-18: “Jezus zag hem liggen...”

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 98: 1, 3

Wet

Psalm 25: 4

Gebed

Voor de kinderen: Bethesda

Sela: “Ik zal er zijn”.

Lezen: Johannes 5: 1-18

Nieuw Liedboek 534

Tekst: Johannes 5: 6

Preek

Psalm 72: 1, 2, 7, 10

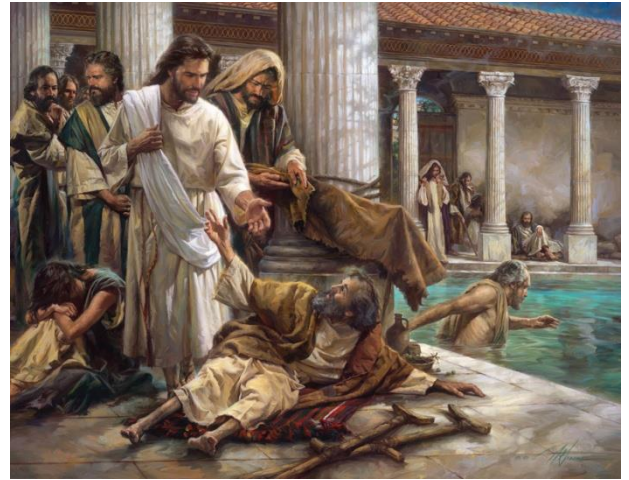
Gebed

Collecten

Opwekking 585

Zegen.

Voor de wet: We gaan uit de wet lezen. Maar: wat is de wet eigenlijk voor u?

Het kan een wetboek voor je zijn. Met wetten en regels van God. En als je je daar niet aan houdt, dan is God boos en verdien je straf. Alleen als je vergeving vraagt komt het weer goed.

Maar is dat de wet? Een wetboek?

Nee, de wet van God is niet zomaar een wetboek, een wetboek van strafrecht, maar een verbondsboek. Het is het geschenk van een liefdevolle God, die de tien geboden gaf om het leven van zijn kinderen te beschermen tegen het kwaad. Het wil mensen bij de levende God brengen. Het is een stukje paradijs. De weg naar Gods nieuwe toekomst.

Als je naar Gods goede geboden leeft, komt er een stukje paradijs je leven binnen!

En, ja, je merkt het dan ook als je van die weg afwijkt.

Als je andere goden gaat dienen of als je wrok toelaat in je hart. Dan krijgt kwaad ruimte om je van God los te maken of je te beschadigen.

In de geboden komt God zelf je leven binnen. De God die jou wil beschermen.

Christelijk leven is niet maar leven met een wetboek, maar wandelen met de levende God.

Voor de kinderen: Bethesda.

In Jeruzalem is het oude Bethesda weer gevonden en opgegraven.

Preek:

Crisis in de gezondheidszorg.

Bijna elke dag gaat het erover.

Over bezuinigingen. Ontslagen. Marktwerking. Verzorgingstehuizen en bejaardenhuizen, die moeten sluiten. Ouderen moeten een andere plek zoeken. Over verpleegtehuizen met veel te weinig handen aan het bed. Overwerkt personeel.

Huisartsen en ziektekostenverzekeraars, die het heftig oneens zijn.

Ouderen, die bijna geen zorg meer thuis krijgen.

Crisis in de gezondheidszorg. Elke dag gaat het erover. En terecht.

Want voor elkaar zorgen, en dan vooral voor de zwakkeren, de kwetsbaren, in onze samenleving, dat moet ons een zorg zijn. Als we echt een samenleving willen zijn.

Maar het kan nog erger.

In andere landen zijn verzorgingstehuizen en bejaardentehuizen grote grijze gebouwen.

Als ze er al zijn. Je wordt meer opgeborgen dan verzorgd. Vaak helemaal vergeten.

In ziekenhuizen wordt in veel landen van de familie verwacht, dat ze hun vader of moeder of kind elke dag zelf verzorgen. Voedsel geven, hen wassen, schone kleren brengen, water geven. En als je familie dat niet doet, doet niemand dat.

In landen als India liggen de paria's als oud vuil aan de kant van de weg.

Ook in Israel zijn er in de dagen van Jezus veel blinden, melaatsen, kreupelen en misvormde mensen. Hij komt ze elke dag tegen.

Om over na te denken: zoveel zieken en misvormden in het Beloofde land!

Hoe kan dat eigenlijk?

Maar: in Jeruzalem is er een heel bijzondere plek.

Vlak bij de tempel.

Daar staat een verpleeghuis. Een verpleeghuis vol zieken. Vol pijn. Ook vol hoop.

Het lijkt heel alledaags.

Zo zijn er duizenden plekken waar mensen komen of gebracht worden omdat niemand meer weet wat ze nog kunnen doen voor hun zieke vriend. Plekken vol pijn en sterven. Vaak aan de randen van de steden. Of ver in de bossen. Beetje buiten de samenleving. Vergeten.

En tel daar de vele vluchtelingenkampen ook nog maar bij op.

Het lijkt heel alledaags: dit is onze wereld. Onder het dunne laagje welvaart en klatergoud.

Maar deze plek niet, daar in de schaduw van de tempel.

Daar lagen twee diepe vijvers. En om die vijvers waren brede zuilengangen gebouwd.

Zuilengangen: dan lag je gelukkig nog wel een beetje in de schaduw onder de hete zon.

Maar van tijd tot tijd daalde er een engel van God af in het water. En als dat gebeurde kwam het water heftig in beroering. Wie dan als eerste in het water afdaalde werd genezen. Welke ziekte hij ook maar had.

Alsof Gods hand zelf even het water aanraakte.

Ja, ach, Hij woonde er toch dichtbij.

En deze engel van God gaf het water van dit verpleeghuis een ongelofelijke geneeskraft.

Beter dan de beste dokter.

Zelfs opgegeven patiënten konden hier nog hoop koesteren. Ontvingen genezing.

God komt in de gezondheids crisis tegemoet, daar in Jeruzalem.

In de schaduw van de tempel.

Ook Jezus komt op een dag in dit verpleeghuis.

Het is dan feest in Jeruzalem. Een van de grote feesten. Duizenden Israëlieten stromen

Jeruzalem binnen. Vullen de straatjes met gelach en gezang. Er wordt gegeten en

gedronken. Vrienden omarmd en gekust. Offers gebracht.

Wat was het leven toch goed zo dichtbij God!

Maar het was niet overal feest.

Want vlakbij de tempel, maar wel buiten de muur, lag dat verpleeghuis. Met al die zieken. Misvormden, blinden, kreupelen. Bethesda. Huis van barmhartigheid betekent dat. Iedere keer als de bron ging werken borrelde er weer een beetje hoop op.

Jezus daalt de trappen af en loopt tussen de zieken. Ze kijken even op. Even maar. Want wat kan die vreemde man voor hen betekenen? Ze voelen zich bekeken.

Als je dat leest, dan kun je bijna niet wachten op een wonder.

En dat gebeurt ook.

Alleen het wonder gebeurt eerder dan wij denken.

Wij kennen het verhaal en wij weten, dat Jezus die verlamde man straks gaat genezen.

Straks klinken zijn woorden door de zuilengalerij: "Sta op, pak je mat op en loop!".

We kunnen bijna niet wachten.

Maar het echte wonder gebeurt al veel eerder.

Weet u wanneer?

Als er staat: "Jezus zag hem liggen".

Jezus zag hem liggen.

Jezus bekijkt hem niet. Van een afstand. Hij ziet hem!

Alleen dat al: er is iemand die hem ziet!

Iemand, die niet onverschillig langs hem heen loopt.

Die hem negeert, alsof hij niet bestaat. Alsof hij in ieder geval niet het recht meer heeft om nog te bestaan. Omdat hij alleen nog maar een last is voor de samenleving. Omdat hij niets meer bijdraagt. Alleen maar veel kost.

Jezus ziet hem.

En Jezus weet dan al dat hij daar al 38 jaar lang ligt. Jezus ziet hem!

Weet u wat dit alleen al is voor een mens?

Als mensen je zien. Als je er mag zijn. Als je niet steeds voorbijgelopen wordt.

Het wonder gaat nog verder.

Want als Jezus zo bij hem stilstaat - alleen dat al! – dan vraagt Jezus: "Wil je gezond worden?".

Dat lijkt een hele domme vraag: natuurlijk wil die man gezond worden!

Als er iets is wat een zieke wil, dan is dat wel gezond worden.

Waarom vraagt Jezus dat?

Nou, kijk maar wat er gebeurt: heel open vertelt die man over zijn diepste pijn. Over zijn diepste verlangens. Heel gretig gaat de zieke op Jezus' vraag in.

Hij vindt het helemaal geen domme vraag: "Wat fijn, dat er iemand naar mij vraagt!".

Jezus stelt deze vraag dus om die man de gelegenheid te geven om zijn verdriet te delen.

Dat is de kracht van vragen.

Mensen praten vaak zoveel.

We praten over onszelf. Wat we gedaan of bereikt hebben. Over ons werk of onze vakantie en wat wij hebben meegemaakt of over onze kinderen.

Kent u de kracht van vragen?

Van echt luisteren?

De genezende kracht, als iemand jou ziet en naar je vraagt? Als je kunt delen waar je echt mee zit? Waar je je misschien al jaren voor schaamt. Wat al jaren schuurt.

Het is balsem op je hart.

Luister maar naar die verlamde man.

Het komt er bijna in een zin uit: "Ik wil wel genezen, dolgraag, maar ik heb niemand, die mij helpt om in het water te komen. En als ik het zelf probeer, ja, dan ga ik zo langzaam, dat een ander al in het water is. Ik probeer al niet eens meer".

Het vlammetje van de hoop was allang gedoofd. Hij lag daar maar. Al 38 jaar.

Hoort u de klacht: "Ik heb niemand".

Niemand die hem helpt. Niemand die hem de moeite waard vindt.

In het feestende Jeruzalem ligt hij vergeten in de zuilengang van Bethesda.
Dat is pas echt de crisis van de zorg: "Ik heb niemand".
Vorige week stond nog in de krant, dat er in Nederland 3,5 miljoen mensen zich eenzaam voelen, waarvan een miljoen ernstig eenzaam. Zo'n 30%.
Zij hebben niemand.
En dat is het ergste.

Maar God vergeet deze man niet.
De Zoon van God komt hoogstpersoonlijk bij hem op ziekenbezoek. Stel je voor!
En dan komt het hoge woord eruit: "Sta op, pak je mat op en loop!".
Moet u zich eens indenken wat dat voor die man betekend heeft. Bijna 40 jaar lang
gevangen tussen de zuilen van Bethesda. Alleen maar tussen het gekerm van zieken. En nu
loopt hij buiten. Tussen de feestvierende menigte.
Hij is genezen. Hij loopt! Het leven ligt open. Wat moet hij blij geweest zijn!
Je ziet hem in gedachten door de straten lopen. Matje boven zijn hoofd.
Jarenlang droeg dat matje hem, nu draagt hij dat matje. Zijn sterke benen doen het goed!

Maar, ja, dan gebeurt het.
Want het is sabbat. Rustdag. Had-ie misschien helemaal niet door. Zijn blijdschap was veel
te groot. Zijn benen droegen hem naar plekken, die hij al 38 jaar lang niet meer had gezien.
Maar de joodse autoriteiten hebben het wel door. De Thora-politie.
Volgens de regel van Misjna 7 paragraaf 2 mag je op sabbat niets zwaars dragen. Je mag
geen licht aansteken op sabbat en je mag geen hout sprokkelen en je mag geen vlo vangen.
Want dat kost allemaal energie en dat is werken. Je mag zelfs geen naald dragen op sabbat!
De sabbat is een rustdag.
Maar die genezen man draagt een compleet bed op zijn hoofd!
Dat viel dus nogal op.
De Thora-politie pakt hem op en ondervraagt hem.
De wet van God was een wetboek van strafrecht geworden. De sabbat was van een
feestdag een dag vol regels geworden. De dag om je slaafse werk neer te leggen en te
genieten van God en van de vrijheid, was een werkdag geworden. Je mocht niets en je
moest van alles.
De kinderen van Abraham waren weer slaven geworden.
Ze leefden in de schaduw. Angst.
De joden ondervragen de genezen man scherp en die schuift uit angst, onder druk gezet,
nota bene de schuld op zijn bevrijder.
Weg blijdschap!
Weg wonder!

Even later komen de joden ook bij Jezus uit. Bij de tempel.
Ze verwijten Jezus schending van de sabbat, omdat hij op sabbat die man genezen had.
Het zoveelste bewijs, dat die Jezus zich niet aan de wet hield.
De haat groeide.
En dan geeft Jezus dit antwoord: "Mijn Vader werkt aan één stuk door en daarom doe ik het
ook".
Wat zou Jezus daarmee bedoelen?
Wat voor werk doet de Vader?
Wat denkt u?
Welk werk is hij door Jezus op aarde begonnen?
Ja, het werk van de genezing van het leven!

Al eeuwenlang is God als een liefdevolle dokter koortsachtig bezig om zijn schepping te
bevrijden van de vloek. Van zonde en armoede.
Hij werkt dag en nacht aan de bevrijding van het kwaad.

En elke zondag, ieder weekend, heeft hij weekenddienst! Hij werkt aan de verlossing van zonde en van al die vreselijke ziekten. Hij werkt aan het stukbreken van de afgoden. Het ontmantelen van de dood.

Op de sabbat liet hij al iets zien van die grote toekomst, die hij ons gaat geven. Bevrijding van slaafs werk. Van de pijn en de liefdeloosheid. Een feestdag.

Dus als Jezus op de sabbat die man geneest, doet hij juist een werk, dat helemaal bij de sabbat past!! En bij zijn Vader. Zo Vader, zo zoon!

De sabbat was met recht een recreatiedag. Een dag van letterlijk 'herscheping'.

Onze zondag is een recreatiedag!

Een dag om te rusten van je werk. Om te herstellen. Om te genieten van eten en drinken en van je familie en vrienden. Om de schepping van God in te trekken. Herstel van je lichaam. Zoals die verlamde man.

Wat heerlijk om vrij te zijn!

Maar de sabbat, de zondag, is ook een recreatiedag voor je hart.

Daarom zegt Jezus ook tegen die genezen man: "Zondig niet meer...".

Ziekte heeft alles met zonde te maken.

Zonder zonde was er ook geen ziekte of sterven in de wereld.

Daarom werkt God op sabbat en op zondag ook aan ons hart. Aan onze band met hem.

Daarom gaan we ook naar de kerk.

En ik hoop ook, dat u de zondag, de kerk zo ervaart. Als een recreatiedag.

Op minstens twee manieren.

Allereerst als een dag van vrijheid. Niet naar je werk. Even niet al die veeleisende klanten.

Even niet al die lieve, maar ook zo drukke, lastige leerlingen. Even niet al die mailtjes..

Wat langer slapen. Heerlijk ontbijten. Geen gestres. Werk maken van het eten. Gezelligheid.

Vrienden ontvangen. Erop uit met de kinderen.

In de kerk luisteren naar de mooie beloften van God. Beloften van nieuw leven. Van

opstanding. Naar woorden van vergeving en genezing. Feest van barmhartigheid!

Samen met Gods feestvierende menigte.

Je mag als die verlamde man de kerk uitlopen met Gods zegen op zak en leven in het licht.

Hij is jouw Vader en al die mensen om je heen zijn je broers en zussen.

Je bent nooit meer eenzaam.

Dat is een feest waard!

Daarnaast: in de kerk wordt er ook aan je gewerkt.

En soms doet dat pijn.

Het gaat over zonde in de kerk en die wordt ook aangewezen. Het gaat over bekering. Over snijden in je eigen vlees en over kruisdragen. Over Gods geboden die zo mooi zijn, maar ook zo'n pijn kunnen doen. Wat kun je ermee worstelen!

Het gaat over het vergeven van anderen.

Over offers brengen.

De kerk kan dus ook een heel moeilijke plek zijn.

De kerk is een plek van herschepping.

Calvijn noemde de kerk de "smederij van de Heilige Geest".

Een plek waar God je herschept naar zijn beeld.

En dat kan pijn doen.

Met het scherpe mes van zijn woord snijdt Hij zieke plekken uit je leven.

Met zijn hamer en beitel slaat hij stukjes uit je leven, die jou misvormen.

De smederij van de Heilige Geest en soms worden de vuren hoog opgejaagd.

Vuur dat je verwarmt tot diep in je hart. Of juist pijn doet tot diep in je hart.

En dan is de kerk meer dan alleen de kerkdiensten!

De kerk is als een verpleeghuis. Als Bethesda. Met zuilengangen vol blinden, zieken, misvormden. En elke zondag komt Jezus op bezoek. Om ons te genezen.
Op kerkenraad zei een van de mannen: in onze tijd willen we graag, dat de kerk en de kerkdienst een mooi cruisschip is met alleen maar lekker eten en mooie shows. We moeten ons lekker voelen. Het moet leuk zijn.
Maar, zei hij, totdat Jezus terugkomt is de kerk geen cruiseschip.
Het is meer een ziekenboeg.
Zoals dat badhuis in de schaduw van de tempel.
Bethesda.
Mooie naam eigenlijk.
Huis van barmhartigheid. Een ziekenboeg.

Ja, en tegelijk is de kerk ook een feesthuis.
Als het saai wordt in de kerk of op zondag, dan is er iets grondig mis.
Want als er ergens feest gevierd mag worden, als er ergens vrolijkheid en liefde mag zijn, als er ergens gezongen mag worden en gelachen, dan is het daar wel. Nieuwe wijn, nieuwe liederen. Omdat het nieuwe leven nu al is begonnen.
Amen.